

que figura en un doc. de 1588 solsoní (Serra Vilaró, BCEC 1908, 139): «era consell en lo any 1547 y ab En Riu Fonollet y en Joan Orthoneda y *Barbesí*». Sens dubte de VERVEGINUS, adj. usat per Tertullian i coetanis cristians, en el sentit de 'pertanyent a ovelles', probablement 'pastor d'ovelles'. Ara bé aqueixes -z- de fonètica arcaica sovint esdevenien -r-, majorment havent-n'hi una altra en el mateix mot (E.T.C. I, 34, 35, 63): d'aquí el cognom *Barberí* (que anoto d'un home nat 1837, a Sta. Seculina de Vidreres; i *sènia del Barberí* (a Les Useres, XXIX, 16.19).

Del mateix ètimon, en la forma mossàrab *Berbačī(n)* surt el NL menorquí *Berbatxí*, *Berbatx*, *Barbatx*, com vaig explicar en el vol. I, 67, 68.

BARBOTA, -OTES, -OT

Nom de diferents deus o ullals de l'alt Vallès. El *Barbot* és un gros ullal que hi ha al peu E. de Sta. Coloma Saserra, sota l'obaga de Sauvanegra, te. Castelletcir, vaig oir-hi *al barbót* (1936), *al marmót* (1926). Ja el trobo en la forma femenina en un doc. de 1148. «In com. Asona, parr. *Balaniano*, affr^o, --- *Podiolrig ad Sctam Columbam*, occid. intus in rivum ipsa *Nod* qui descendit per ipsa *Barbota* ---» (Albon, *Cart. du Temple*, 319-20).

Uns 15 k. més al SE. hi ha les dues Fonts de *Les Barbotes*, en te. de Bigues, a la riera de Riells, prop de Can Noguera (Reig Vilardell, *Monogr. de Cat.* II, 319). És prop de la casa pairal dels Maspons (M. i Labrós, M. i Anglases); pron. *barbôtes*, a algun altre sentíem *lex marmôtas*, 1954. Veg. la descripció científica d'aqueixa deu intermitent, per N. Font i Sagué, *Excursió a La Bancó, les Barbotes i cingles de Bertí*, 1898 (BCEC L, 910-131).

Deriv. de l'arrel expressiva del cat. *barbotejar*, fr. *barbotter/marmotter*, cast. *borbotones*. Cf., infra, l'article *Borbold*.

La BARCA

Nom de bastants indrets, en especial bastants d'explicables per la proximitat d'una barca de pas d'un riu. *La Barca*, vt. te. St. Gregori de Girona (dit també *St. Ponç*), vora el Ter. *St. Andreu de la Barca*, poble del Baix Llobregat (cf. s. v. *Aiguatoses*, nom antic d'aquest). *Cova de la Barca*, prop Foradada (com. La Noguera), servia de sopluig de la barca de pas del Segre (BCEC XII, 316). *Vilanova de la Barca*, poble vora el Segre, arran de Lda. (oït *b. de la bárka*, 1956 a Alfarràs, Algerri, Albesa, i Lda.); cf. el port. *Vilanova-da-Barquinha*, concelho sobre el Tejo, que altres anomenem *Barquinha* ras i curt. *Pla de la Barca* a Onda (XXIX, 151.25). *La Barca* te. Ribesaltes, vora el Trencadal, que és una ensuasiada prop del riu (XXIX, 111.7). *L'Alqueria de la Barca* és una de les velles del terme de Patraix (J. G. M., 1962). *Penya i Racó de la Barca* a Gandia (XXXIII, 21.8).

En altres casos més aviat sembla que es tracta d'una comparació de forma: *La Barqueta* nom d'una penya a Agres (XXXIV, 33.19). *Son Barca* a Sta. Maria del Camí (XL, 32.17, Mapa Mascaró 18F1). També hi ha d'haver tals comparacions en Font del *Barco*, te. Albal (XXXI, 5.12); *Casa Barcos* a Torrent (XXX, 135.10, 139.18, '08 x '23).

DERIV. EL BARCARÈS, poble ross. entre l'estany de Salses i la mar: pron. *al barkarés* 1927 a Perpinyà i a Ribesaltes, *al barkarés* 1958 a Llançà (1961), i oït en el poble mateix. Formà part del mun. de St. Llorenç de la Salanca fins a la segregació a. 1929. Ponsich (*Top.*, 29) no el troba documentat amb aquest nom fins a 1866; abans «plage de St. Llorenç», 1481, 15 «Port de Barques» 1750. No gaire lluny del lloc rossellonès hi ha *Barcarès* «cabanes de pêcheurs» te. Leucate (Sabarthès, *Di. Top. Aude*).

D'altra banda, el nom es repeteix a Mall.: *Es Barcarès*, barri forà d'Alcúdia, a la costa Nord (XL, 75.25, Mapa Mascaró 2I11); sortint del caseriu d'Alcúdia: *Porta daz barkarés* o de Vila-roja (XL, 77.23) (Torres, *Vida de Costa i Llobera*, p. 232).

Nom format amb el sufix compost d'adjs. i collectius -AR-ICIUS (en cat. generalment *-aris*, *-eris*); més descabdellat en oc. (article d'A. Thomas, *Essais*) i en italià: *barchereccio* «quantità di barche», sic. *varcarizu* «barcone» (augm.) (Rohlf, *It. Gramm.*, § 1039).

Barça, V. *Barçola* *Barcaix*, *Barcalí*, V. *Barquera*

BARCEDANA, St. Martí de ~

Agregat de St. Miquel de la Vall, Pallars Jussà, en el vessant N. del Montsec d'Àger (GGC, id. en el mapa al 200.000 i el Nomenc. C.E.C.).

DOC. ANT. 893: «Sti. Stephani q. voc. Sarga --- Sti Martini in *Valle Cirsatana*» (colle. Moreau III, 78); 930: «Sti. Martini q. est in *Valle Circitana*» citat entre St. Esteve de la Sarga i St. Pere de Gavet (Moreau, V, 75 ss.); 966: eccl. Sti. Martini in *Valle Sisitana* (Abadal, *P. i Rbg.*, n. 200); 1163: «Gerrensi monasterio --- eccl. S. P. de Gavet et S. Martini de *Valle Cirritani* [leg. *Cirsitani*] --- S. Privati juxta Limignanam» (SeranoS, *NHRbg.*, p. 110); 1349: *Sent Martí (CoDo ACA XII, 78)*.

ETIM. VALLEM CERESSETANAM, deriv. de CERESSETUM 'cixerar' (el mateix que l'ètimon de *Ceret*). L'evolució fonètica ens explica totes les formes. Partint de la sincopada *Valcersdana*, amb metàtesi *Barcelsdana* > *-cesdana* > *-cedana*. I, amb una síncope diferent: *Valcersedana* > *-cisidana*, la grafia de 966, per *-cesdana* (amb i llatinitzant per e).

La BARCELLA

Orònim molt repetit en tot el P. Val. De l'atuell de mesura *barcella* (DECat), per comparació d'un clot o conqueta entre penyalars.